

EESTI PÕLLUMAJANDUS- KAUBANDUSKODA

ÜPP STRATEEGIAKAVA 2021-27 LUPJAMISE TÖÖRÜHM

16. jaanuaril toimus Maaeluministriumis ÜPP strateegiakava 2021–2027 lupjamise töörühma esimene kohtumine, mille eesmärk oli välja selgitada põhimõtted põldude lupjamise toetamiseks.

Ühiselt tõdeti, et Eesti põldude lupjamise vajadus on kohati väga suur. Mulla pH tõstmine suurendaks mulla süsinikusidumise võimet ja vähendaks ka toitainete leostumist, kuna taimed omastaksid toitaineid paremini.

Happeliste muldade lupjamise meetme korral on tegemist uue toetusmeetme ettepanekuga ning vastav taotlus esitatakse Euroopa Komisjonile. Taotluses on peamiseks argumendiks eeldus, et meede panustab mulla süsinikuvaru suurenemisse ning on oluline kasvuhoonegaaside (KHG) heitmete vähendamiseks. Siin on aga oluline märkida, et KHG heitkoguste inventuuri arvutusmeetodika alusel osad lubiväetised tekitavad täiendavat CO₂ heidet (nt sõelmed). Seega saaks tõenäoliselt toetatav olla vaid tuhkade kasutamine.

Arutelul leiti, et juhul kui selline meede on võimalik luua, siis see tuleb rakendada kogu Eestis (sh rohumaadel) ning toetus peaks olema tulemuspõhine (määratakse mullaproovide kaudu taotlemise algul ja lõpul). Arutleti ka lubiväetiste kvaliteedi tagamise üle, kas väetiste registrisse kuulumine (kaks analüüsi aastas) on piisav. Käsitlemist leidis ka küsimus, kas toetama peaks kogu protsessi sh lubiväetise soetamine, transport ja laotamine, või võiks piirduda transpordi osalise toetamisega. Kuna happelised mullad esinevad peamiselt regioniti, siis oli kaalumisel ka toetuse diferentseerimine vastavalt asukohale. MeM uurib erinevate variantide võimalikkust.

Arutelu memo avaldatakse MeM lehel [SIIN](#). EPKK poolt osalesid kohtumisel Mae Alviste ja Andres Oopkaup.

3. NÄDALA KOKKUVÕTE – 20. jaanuar 2020

EPKK ESINDAJAD KOHTUSID MAAELUMINISTRIGA

EPKK esindajad kohtusid 14. jaanuaril Tallinnas uue maaeluministri Arvo Alleriga, et arutada päevapoliitilistel teemadel ja tutvustada koja seisukohti. EPKK poolt tõstatasime kohtumisel järgmised teemad: ÜPP reeglid 2021-2027 (tingimuslikkus, toetuste ümberjaotamine, capping); ÜPP rahastamine 2021-2027 (ebavõrdsed toetused, maaeluvahendite kärpimine, maaeluvahendite riigipoolse kaasfinantseerimise suurenemine); ÜPP strateegiakava 2021-2027; erimärgistatud kütuse tulevik; maa ümberhindamine ja maa maksustamise määr; võimalik üleminekutoetus 2021. aastal; ebaausate kauplemistavade direktiivi ülevõtmine; imporditud toidu kontrolli tõhustamine, toidu päritolu märgistamise reeglid, sordiandmete registri loomine.

Maaeluminister andis infot erinevate teemade kohta. Erimärgistatud kütuse puhul on kavas jätkata kütuse värvimist ja teha PRIA juurde õigustatud isikute register, mis on seotud MTA registritega. Kütuseliimide ei kehtestata, aga tegema hakatakse tootjapõhist riskianalüüsi võimaliku väärkasutuse tuvastamiseks. Registrisse tekib volituste süsteem. Laual on diiselkütuse aktsiisi võimalik langetamine, mis võib anda võimaluse ka sinise kütuse aktsiisi langetamiseks. Uue süsteemi rakendamine algab eeldatavalt 2021. aastal. Minister informeeris, et **KSM ja mahetoetuse** osas uusi kohustusi sellel aastal võtta ei saa. KSM kohustust saab järgmiseks aastaks ühe aasta võrra pikendada. Mahetoetusi makstakse tänavu täismääras.

Maade ümberhindamise kohta ütles minister, et maamaksu kiire tõusu vältimiseks on kavas kehtestada nn laed, et maamaks ei suureneks aastast 10-15%. EPKK esindajad rõhutasid, et maa maksustamisel tuleb arvestada, et see on põllumeeste põhiline tootmisvahend. Maaeluministriumil on kavas edasi minna ka väärtusliku põllumaa teemaga, vähendades bürokraatiat. Samuti ütles minister, et **meetme 1.4** viimane voor toimub ca oktoobris.

SÄÄSTVA ARENGU KOMISJONI KOHTUMINE

15. jaanuaril osales EPKK arendusnõunik Triin Hallap säästva arengu komisjoni istungil. Komisjoni liikmed andsid ülevaate oma organisatsioonide säästva arengu alastest tegevustest. Arutati ÜRO Tegevuskava 2030 elluviimise aruande koostamise ajakava ja säästva arengu komisjoni tegevusi sellega seoses. Räägiti säästva arengu komisjoni rollist ja nähtavusest, struktuurivahenditest 2021-2027. Lisainfo: triin@epkk.ee

POSHBEE TÖÖRÜHMA KOOSOLEK

14.-16. jaanuarini toimus Horizon 2020 projekti „PoshBee“ töörühma aasta-koosolek, kus võeti kokku esimese perioodi tegevused. Tegemist on üle-Euroopalise projektiga, kus uuritakse meemesilaste ja looduslike mesilaste kokkupuutumist pestitsiididega ning kuidas kemikaalid (üksi ja seguna) koostoimes patogeenidega ja mesilaste toitumisega nende mõjutavad. Eestist on projekti kaasatud Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Eesti Maaülikool ja Eesti Kutseliste Mesinike Ühing.

Kokku osales koosolekul üle 80 osaleja, sealhulgas teadlased, mesinikud, põllumehed, praktikud ja muud asjaomased huvirühmad kõikjal üle Euroopa. Toimusid arutelud käimasolevate tegevuste kohta, sh seni saavutatud tulemused ja töötoad, kus tööpakettide liikmed arutasid edasisi tegevusi. Täna-seks on kõigi tegevustega juba alustatud, sh on välja valitud katsealad põldudel andmete kogumiseks. Selleks on 8 ELi riigis (sh Eestis) 8 talirapsi põllu ja 8 (kommerts) õunapuuaia äärde viidud 3 mesitaru, 3 kimalaste ja 3 erakmesilaste pesa. Katse raames hinnatakse mitmeid erinevaid parameetreid, nagu iga katses osaleva mesilaspere tugevust, kokkupuudet pestitsiididega ja nende mõju tervisele. Samuti viiakse läbi õitest kemikaalide määramine ning küsimustikud põllumeeste ja mesinike seas. Esimesed analüüsid on juba võetud ning saadetakse välislaborisse analüüsiks. Täpsem lisainfo: Riina Maruštšak, riina@epkk.ee.

Kohtumisel osalesid EPKK nõukogu esimees Olav Kreen, nõukogu aseesimees Tõnu Post, juhatuse liikmed Roomet Sõrmus ja Vahur Tõnissoo. Maaeluministeriumi poolelt minister Arvo Aller, kantsler Tiina Saron ning ministri nõunikud Ruve Šank ja Andrus Toss.

EPKK KORRALDAB GRÜNE WOCHEL EESTI STENDI

17.-26. jaanuarini toimuva maailma suurima põllumajandus- ja toidumessi Internationale Grüne Woche Eesti stendi südameks on Liivi Lahe kala-restaurant. Lisaks Eesti toidule pööratakse suurt rõhku ka maaturismi võimaluste tutvustamisele – messi esimeses pooles on fookuses Hiiumaa ja teises pooles tänavune aasta toidupiirkond Vana-Võromaa.

„Eesti toiduained on juba 27. korda esindatud Grüne Wochel ning aja jooksul oleme sellel põllumajanduse ja toiduvaldkonna suursündmusel leidnud oma kindla koha. Berliinis toimuv esinduslik näitus annab meile suurepärase võimaluse oma riigi, toidu ja turismivõimaluste tutvustamiseks,“ ütles EPKK juhatuse esimees Roomet Sõrmus.

Eesti väljapaneku kujundus lähtub meie puhtast loodusest, kaunist metsast ja Eestile omastest loodusandidest. Lisaks traditsioonilisele tootevalikule on tänavu rohkem tähelepanu pööratud kalale. Kogenud reisikonsultandid tutvustavad messikülastajatele Eesti turismivõimalusi, külastajatele korraldatakse publikumänge ja stendil loob meeleolu ansambel Väliharf.

Maailma juhtivaks põllumajandus- ja toiduvaldkonna messiks peetav Grüne Woche meelitab kümne päeva jooksul Berliini messikeskusesse umbes 400 000 külastajat. 129 000 ruutmeetri suurusel messil on esindatud üle 1800 eksponendi 72 riigist, mis on Grüne Woche 94. aasta pikkuse ajaloo jooksul rekordtulemus. Grüne Woche on eelkõige lõpptarbijames.

Sellel aastal on Grüne Woche messil esindatud 40 Eesti ettevõtte tooted: Lõuna Pagarid, Saidafarm, Saaremaa Piimatööstus, Linnamäe Lihetööstus, Kehtna Mõis, Õun Drinks, Farmi Piimatööstus, Andre Juustufarm, Tere, Liviko, Moe, A Le Coq, Kümmel ATM, DGM Shipping, Mobec, Kalev, Minna Sahver, Mahetark, Must Küüslauk, Rõngu Mahl, Naat ja Naeris, Põltsamaa Felix, Tartu Mill, Eesti Pagar, Mooska talu, Loodusvägi, Salvest, Öselstuff, Paulig, Piesta Kuusikaru talu, Japs, Nobenaps, Liu Fish, Pernauer, Tori Jõesuu Siidri- ja Veinitalu, Kalamajakas, Keisri Kook, Eesti Leivatööstus, Mätiku Talumeierei ja Tahku Rannarahvas.

Lisainfot leiab veebist www.naturlich-estland.eu ja www.gruenewoche.de. EPKK osaleb messil turuarendustoetuse abil. Eesti ametliku stendi korraldamist toetab Maaeluministerium ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfond.

SEI TUTVUSTAS KOJAS EESTI KLIIMAAMBITSIOONI VÕIMALUSTE ANALÜÜSI

17. jaanuaril tutvustas Stockholmi Eesti Instituut (SEI) põllumajanduskojas 2019. aasta sügisel valminud [Eesti kliimaambitsiooni tõstmise võimaluste analüüsi](#). Tutvustuse raames selgus, et tegu on eelkõige riikide kliimamõjude hindamise mudeliga, kuna see on välja töötatud ja kasutatakse rahvusvaheliselt kokku lepitud mudeleid ja konstante. Eesti soovib saavutada kliima-neutraalsust senise suhteliselt suure CO₂ emissiooni asemel aastaks 2050. Põllumajanduses CO₂ heitmete olulist vähenemist ei planeerita, küll on mõeldud metsanduse kaudu senisest suuremat süsiniku sidumist eelkõige täiendada 100 000 ha metsastamise arvelt. Põllumajanduse heitmete vähendamist on planeeritud eelkõige sõnnikuhoidlates lähtuva emissiooni vähendamisega nende katmise kaudu ja täppisväetamise arendamisega. Samuti on üleval muldadest lähtuva emissiooni vähendamine planeeritava lupjamise toetuse tulemusel. Riiklikku tuge näha-ke eelkõige MAK vastavate meetmete raames.

EPKK esindajatele tekitas küsimusi põllumajanduse kaudu süsiniku sidumise mitte arvestamine kalkulatsioonides ja muldades süsiniku sidumise ja lendumise arvestamise kalkulatsioonides mitte kohalike olude arvestamine. Pikalt arutleti ka metsanduse rolli üle süsiniku sidujana ning selleks vajaliku vanuselise struktuuri üle. Eksperti sõnul oli nende roll rahvusvahelise mudeli kirjeldamine, võimalikud meetmed ning nende mõju hinnang on saadud vastavatest ministriumitist.

Kontakt

EESTI PÕLLUMAJANDUS- KAUBANDUSKODA

Pärnu mnt 141 Tallinn 11314

Tel 600 9349; e-post: info@epkk.ee

www.epkk.ee

Nädala kokkuvõtte väljaandmist toetab Euroopa Liit.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

EPKK ESINDAJATE KOHTUMINE ÖKOLOOGIDEGA

14. jaanuaril toimus Keskkonnaametis kohtumine ökoloogidega, keda esindasid Tartu Ülikooli teadlased Aveliina Helm ja Riinu Rannap, kohal olid ka Keskkonnaameti ametnikud. EPKK poolt osalesid Olav Kreen, Andres Oopkaup ja Mae Alviste. Kohtumise eesmärk oli arutada ökoloogia ja põllumajanduse kokkupuutepunkte ning valukohti.

Arutelul osalejate üldine seisukoht oli, et Eesti põllumajanduses on sarnased trendid Euroopa teiste riikide põllumajandusega, st toimub põllumajanduse efektiivistamine, mis avaldab oma mõju ka ümbritsevale keskkonnale. Põllumehed on keskkonnakaitsjate ja teadlastega sama meelt, et jätkusuutlik toidutootmine peab säilitama ka keskkonna (looduse). Vastuolusid ei nähtud ka ökoloogiliste süsteemide hea seisukorra vajaduses ning liigirikkuse soodustamises, mis toetaks ka põllumajandust, nt erinevate kahjustajate invasioonide leevendamisel. Samas on põllumehed seisukohal, et on väga keeruline lahendada põllumajanduses keskkonnaprobleeme tänapäeva vajadustele vastavalt. Siinkohal oli ühtne arusaam, et need vajadused tulevad üldisest ootusest tootmisele ja toodangule, st toit peab vastama tarbija ootustele ja ühtlasi peab tootmistegevus olema ka majanduslikult jätkusuutlik.

Ühtseid kindlaid seisukohti Eesti põllumajanduse kahjulikkuse osas ümbritsevale keskkonnale veel ei tekkinud. Samuti jäi avamata taastava põllumajanduse mõiste ja selle roll Eestis. Küll aga on kõigil osapooltel soov ja valmidus antud teemadel edasi arutada, keskendudes juba konkreetsematele probleemidele. Uus kohtumine on plaanis juba veebruaris, kus tulevad arutelule muldade ja vee teemad. Siis on plaanis kaasata ka Maaelu- ja Keskkonnaministeeriumi spetsialistid.

ÜPP 2021-2027 MAAETTEVÕTLUSE TÖÖRÜHM

15. jaanuaril toimus ÜPP strateegiakava maaettevõtluse töörühm. Tutvustati uuringute tulemusi (Mati Mõtte tutvustas maaettevõtjate vajaduste uurimist), seoseid teiste ministriumite meetmetega. Kohtumise memo edastame selle valmimisel maaeluministeeriumis. Lisainfo: Roomet Sõrmus, roomet.sormus@epkk.ee

**Eesti põllumajanduse
aastanäitus 2020**

EPA 2020 toob kaheks päevaks Tartusse kokku
Eesti põllumajandussektori tipptegijad.

EPA 2020

14.-15.10.2020
TARTU - EESTI RAHVA MUUSEUM

Lisainfo ja registreerimine:
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

tel: 600 9334
e-post: epa@epkk.ee

epamess.ee

Eesti Põllumajanduse Aastanäitus **EPA2020** toimub **14.-15. oktoobrini 2020** Tartus Eesti Rahva Muuseumis. Näitus keskendub ärikülastajatele ning hõlmab endas nii messi, seminariprogrammi kui konverentse. Lisainfo ja registreerimine www.epamess.ee.